

ordono, devo, volo; oni deziras ~e vian opinion. ~aĵo. Precize difinita maniero, formo, laŭ kiu oni devas agi por obei la kutimon, regulon, leĝon: *mondumaj, juraj aĵoj; ŝi traserĉis la meblojn nar pro aĵo. ~ismo* Z. Tro pedanta atento k oboe al la ~aĵoj; ~emo.

formaldehido ☞ H^2CO . Organika kombinaĵo, senkolara gaso kun neagrable incitante odoro: ~o estas forta desinfektilo.

Formato. Dimensio de libra, laŭ alteco k larĝeco: *duonfolia ~o, kvaronfolia, okonfolia* (kies tipa paperfolio estas faldita laŭ du, kvar aŭ ok folioj); (f) *verkisto de granda ~o* (eminenta).

* **Formiko.** Insekto vivanta en societoj, el la klaso de himenopteroj (*formica*): ~a energio, persisto; *meli bastonon en la ~ejon* (f. Maltrankviligi senzorgan anaron).

formingo b. Antikva sentuŝila kordinstrumento, iom simila al liro, citro.

formolo ☞. Akva solvaĵo de formaldehido.

Formulo. 1 Resuma simbola skribformo esprimanta rezulton de algebra kalkulo aŭ scienca leĝo: *la ~o de la akvo estas H^2O ; la mekanika ~o de la akcelo de la pezeco*. 2 Preciza dirformo, fiksita de la leĝo aŭ kutimo: ~o de naskiĝa aklo, de pelskribo; ~o de juro B, de ĝentileco. 3 Preciza, mallonga dirformo: *prezenti proponon laŭ taŭga ~o. ~aro*. Kolekto da ~oj. ~i (tr). 1 Esprimi per ~oj 1 k 2: ~i la komponon de la aero. 2 Mallonge, precize vortigi ion: ~i demandon, deziron Z, sian opinion; *io ankoraŭ ne precize ~ita, sed de ĉiuj bone sentata... Z*. Kp REDAKTI, FORMALA, FORMO, TEKSTO.

* **Forno.** 1 Masonita fajrujo por baki panon, fandi metalojn, kuiri potojn, kalkostonojn, brikojn, aŭ por aliaj industriaj celaj. 2 Fajrujo por kuiri manĝaĵojn. 3 Fajrujo por hejti ĉambron, loĝejon: *vivi inter ~o hejlita k tablo kovrita Z* (larĝe k komforte). ~ego, alt~o, fand~o. ~o por fandi metalminajojn. ~osilda Z (f). 1 Frostotima. 2 Hejramo.

fornikso ♥. Volba, arkaja parto: *cerba ~o* (interna parto de la kranio); *konjunktiva ~o, vagina ~o*.

forsto. Metode flegita arbaro.

* **Forta.** 1 Kapabla venki kontraŭstaron k produkti grandajn efikojn materiajn aŭ moralajn: ~a homo, luktilisto, nacio, molero, registaro; ~a helpo, volo B, esprimo; kontraŭ ~a mano la leĝo estas vana Z; *ti en ĉio estas ~a Z* (multkapabla); ~korulo Z. Kp POTENCA. 2 Nefacile rompebla, solida, fortika: ~a maro, fortikaĵo, ŝnuro, teksaĵo, papero; ~a sano, pozicio. Kp FIRMA. 3 Altgrada, intensa; posedanta en alta grado siajn karakterizajn ecojn: ~a sento, kolero, intereso, bezono, dozo, fulmolondro, streko, profilo, utilo, diferenco; en plej ~a grado Z; ~a malsano, febro, varmo, luso, koloro, lumo, odoro, voĉo; ~a kafo, biero, vino, cigaro. 4 (Fon.) Kvalifikas la konsonantojn aŭ kvazaŭvokalojn prononcatajn pli intense. 5 (V) Kvalifikas la silablojn aŭ tempojn, prononcatajn pli intense al la najbarajn. ~e. 1 En ~a maniero: ~e bati. 2 Multe, tre: ~e maipura Z; ~e goji, dubi Z, deziri Z, voli Z, sin amuzi Z; *mi ~e volus sciigi, kiel Z. ~o*. 1 Kapablo venki kontraŭstaron k produkti grandajn efikojn: ~o de vivo, volo B, spirito; ~o de la esperanta movado; *kie regas la ~o, tie silentas la rajto Z; ~oj de lu naturo B; per ĉiuj ~oj Z, per la tula ~o, per propraj ~oj Z; perdi, streĉi la ~ojn; kiu havas ~on, havas rajton Z; larmoj kun nerelenebla ~o verŝiĝis sur ŝiaj vangoj; la malnova dialekto restas en sia plena ~o Z; militaj, maraj ~oj*. 2 Solideca, fortikeco, malfacila rompebleco: ~o de ŝnuro, de sano; *hodiaŭ ~o, morgaŭ morto Z*. 3 Alta grada, intenseco: ~o de febro B, de vino. 4 ☐ ☞ Ĉia kaŭzo kapabla produkti, modifi aŭ nuligi movon. ~ega. Malmodere, senbride ~a. Mal~a. Kontraŭo de ~a en ĉiuj sencoj: *ĉiuj vortoj estas mal~aj Z; en mal~a grado Z; mal~a en la kalkulado Z, en la muziko Z* (Kp KADUKA, ŜANCELIĜA, SENRADIKA, PALA, MALSANA, VELKA). Mal~aĵo. Mal~a flanko (precipe f., pri la karaktero): *li havis la strangan mal~aĵon, ke li ...is Z* (Kp TIKLA). Mal~igi. Igi mal~a: *malsano mal~igis lin; fremdaj elementoj mal~igis la unuecon de la socio B* (Kp SUBFOSI, FROSTIGI, SENSANGIGI, KONSUMI). Mal~igi. Igi mal~a: *la vento, la entuziasmo mal~igas* (Kp ESTINGIĜI, LACIĜI, KVITIĜI). Per~i